

Wypowiedzi internowanych – 2026 (fragmenty)

*Zapomnisz synu, lecz ty wspomnisz wnuku –
wg C.K. Norwida*

Informujemy, że w 2026 roku 31 uczniów otrzyma wyróżnienia za pisemne wypowiedzi na temat „Moje spotkanie z ludźmi NSZZ „Solidarność”.

W bieżącej edycji Zarząd Fundacji „Solidarni Dzieciom i Seniorom”, we współpracy ze Stowarzyszeniem Strzebielinek, ogłosił ROK STRZEBIELINKOWCÓW – w 45. rocznicę powstania obozów internowania 13 grudnia 1981 r. Zaapelowaliśmy do uczniów, aby były to wywiady z osobami internowanymi. Celem tego działania było ocalenie przekazu byłych więźniów politycznych, z drugiej wyrażenie podziękowań za tamten tak duży ich osobisty wysiłek.

Apelowaliśmy do uczniów, aby w rozmowach stawiali też pytania o ich przesłanie dla młodego pokolenia. W odpowiedziach byłych internowanych pojawia się kilka powtarzających motywów, jak:

- znaczenie znajomości historii Polski, które może pomóc w coraz bardziej skomplikowanym świecie.
- pamięć, że wolność ojczyzny, w której żyjemy, nie jest dana raz na zawsze, podobnie jak demokracja, otwarte granice.
- unikanie jałowych sporów „zwaśnionych plemion” w Polsce, szukanie wartości, które łączą.
- potrzeba dbałości o siebie, najbliższych, solidarności szczególnie ze słabszymi.

Czytając wypowiedzi internowanych, czuje się ich troskę o dobrą przyszłość młodych ludzi, stanie na straży wartości, tych prawdziwych, okupionych własnym poświęceniem.

Internowani – uczniowie przeprowadzający wywiad:

1. Roman Bielecki – Wojciech Ciecholewski oraz drugi: Agnieszka Najdowska,
2. Zygmunt Błażek - Jakub Markowski,
3. Andrzej Bysewski – Jan Wszolek,
4. Tomasz Cofta – Dominika Szymerowska,
5. Marek Czachor – Stanisław Mironowicz,
6. Ryszard Czajkowski – Nadia Rydzińska,
7. Andrzej Drzycimski – Igor Niedbała,
8. Antoni Filipkowski – Jagoda Zaleska,
9. Krzysztof Frączak - Dawid Stańczyk,
10. Jan Hałas – Szymon Zgiet,
11. Barbara Hejcz – Oliver Szejder,

12. Andrzej Kajut – Kornelia Leniart,
13. Mirosław Kamiński – Wiktoria Martuszevska,
14. Andrzej Łatacz – Zofia Baranowska,
15. Jacek Merkel – Filip Świder,
16. Eugeniusz Możejewski – Aleksandra Krakowska,
17. Andrzej Musielak – Milena Wandtke,
18. Jan Niedźwiecki – Maja Majewska,
19. Romuald Plewa – Olivia Rzechtalska,
20. Ludwik Prądyński – Maksymilian Łangowski,
21. Jarosław Rypniewski – Igor Niedbala,
22. Roman Siuda – Paulina Kwiatkowska,
23. Jan Skiba – Sara Stelmaszyk,
24. Stanisław Składanowski – Marta Werochowska,
25. Franciszek Szyc – Zofia Bławat,
26. Wojciech Troszczyłow – Ignacy Stencel,
27. Tadeusz Urbaniak – Oliwier Bober,
28. Roman Urbański – Anna Majchrzak,
29. Janusz Walentyłowicz – Kacper Pepliński,
30. Jan Wyrowiński – Magdalena Smentek.

Na stronie internetowej Zarządu Regionu Gdańskiego: www.solidarnosc.gda.pl są także wywiady, których w 2019 r. udzielili m. in.:

- Jarosław Deska,
- Krzysztof Gąsior,
- Andrzej Gwiazda,
- Henryk Mierzejewski,
- Andrzej Rosiński.

Roman Bielecki – uczeń Wojciech Ciecholewski

Moim przesłaniem jest, że w takich sprawach powinniśmy mieć na celu dobro Polski, a nie jakieś partykularne interesy, prywatne, czy też jakiś grup. Myślę, że również rzeczą niezwykle ważną jest zainteresowanie młodego pokolenia Polaków najnowszą historią Polski. Jeszcze jedno bym dodał: należy mniej słuchać autorytetów i więcej myśleć samodzielnie. Dzisiejszy świat podsuwa Wam mnóstwo gotowych opinii, ale to właśnie niezależność myślenia, krytycyzm i wierność własnym wartościom są tym, co pozwala budować prawdziwą wolność.

*

Zygmunt Błażek – uczeń Jakub Markowski

Moje życzenie dla was, młodszych, jest przede wszystkim takie, żebyście nigdy nie traktowali wolności jako czegoś danego raz na zawsze. O wolność i prawdę trzeba dbać każdego dnia. My mieliśmy farbę, pędzle i mury, wy macie nowoczesne technologie, wiedzę i otwarte granice. Bądźcie odważni, nie zgadzajcie się na kłamstwo i zawsze stójcie po stronie słabszych. Słowo „Solidarność” to nie jest tylko hasło z podręcznika historii, to odpowiedzialność za drugiego człowieka. Trzymam kciuki za twoje stypendium, obyście wy nigdy nie musieli malować hasel pod osłoną nocy.

*

Andrzej Bysewski – uczeń Jan Wszółek

Nie traktujcie wolności jako czegoś oczywistego. Interesujcie się historią, szanujcie innych i miejcie odwagę bronić swoich wartości. Niech młodzi zwracają uwagę na czas, aby go nie marnować. Apel, aby nasze doświadczenia nie pozwoliły na popełnianie tych samych błędów, że "Brak zasad, to też zasada". Najważniejsze wartości to naród, rodzina. Mam też nadzieję, że pamięć o tamtych wydarzeniach pomoże kolejnym pokoleniom docenić wolność, którą dziś mamy.

*

Tomasz Cofta – uczennica Dominika Szymerowska

To, że byłem wtedy w tym miejscu i tym czasie jest dla mnie wyjątkowo cenne. Być tak blisko historii. Warto jest zachowywać swoją własną prywatną wolność. Polska jest moja. Wolność jest moja. Dostępnie egoistycznie, ale dlatego że to było moje – nie mogłem się zgodzić na to, by ktoś mi to odebrał.

*

Marek Czachor – uczeń Stanisław Mironowicz

Przesłanie jest jedno. Każdy człowiek ma w swoim życiu takie swoje Westerplatte. Mam nadzieję, że symbolika jest znana, a jeśli nie, to warto ją poznać. Kiedy przyjdzie taki moment, trzeba stanąć na wysokości zadania i nie zdezerterować. Być może będziecie mieli szczęście i takie doświadczenie was ominie, ale jeśli nie, to trzeba zachować się właściwie. To, że dziś mamy niepodległą Polskę, nie jest dane raz na zawsze. Wasze pokolenie musi doprowadzić do tego, żeby Polska przestała być zbiorem zwaśnionych plemion walczących ze sobą, a stała się wspólnotą, która uznaje, że Polska i jej niepodległość są wartościami. Wartość wolności i niepodległości często docenia się dopiero wtedy, gdy się je utraci. Wtedy jest już trochę za późno. Dlatego waszym zadaniem jest zrobić wszystko, żeby Polska nie upadła. Historia pokazuje, że zawsze istniały siły, które do tego dążyły. Moje przesłanie jest takie, żeby wyrwać się z błędnego koła powtarzającej się polskiej historii.

*

Ryszard Czajkowski – uczennica Nadia Rydzińska

Chciałbym, aby młodzi ludzie pamiętali, że wolność nie zawsze była czymś oczywistym. Kiedyś za możliwość wyrażania własnego zdania, organizowania się czy zdobywania niezależnych informacji można było ponieść poważne konsekwencje. „Solidarność” była przede wszystkim wspólnotą ludzi, którzy potrafili sobie pomagać i działać razem. Warto poznawać historię i pamiętać o osobach, które walczyły o prawa i wolność obywateli. Chciałbym również aby młodzież szukała prawdy i więcej działała społecznie.

*

Andrzej Drzycimski – uczeń Igor Niedbała

Cieszcie się wolnością i dobrze ją wykorzystujcie. Pamiętajcie, że nie jest dana raz na zawsze – trzeba o nią dbać i stale ją umacniać, dokładając własny wkład w rozwój społeczeństwa i państwa. Najważniejsze jest to, by pamięć nie zaginęła. Jeśli jako społeczeństwo stracimy pamięć o przeszłości, utracimy fundament, na którym stoimy. Bez tego staniemy się bezwolni i podatni na manipulację. Dlatego trzeba pamięć pielęgnować i przekazywać dalej – ona buduje teraźniejszość i otwiera przyszłość.

*

Antoni Filipkowski – uczennica Agnieszka Zaleska

Decydując się na walkę z komunizmem staraliśmy się dać z siebie maximum, wierząc, że nasze działania zmierzają do zwycięstwa. To sprawiło, że mimo pokus, a władze proponowały internowanym wyjazdy za granicę w jedną stronę, zdecydowaliśmy się zostać, bo wierzyliśmy w zwycięstwo. Walka byłaby bez sensu, gdybyśmy stracili wiarę. Jeśli coś zaczynałem, chciałem walczyć do końca, do zwycięstwa. Ci którzy przeżyli, którzy uczestniczyli w walce z komunizmem są strażnikami pamięci. Naszą rolą jest przekazywanie prawdy młodym pokoleniom, w nadziei, że to się już nie przydarzy, ponieważ wolność należy pielęgnować. Warto jest być potrzebnym, działajmy, angażujmy się. Aby życie dobrze przeżyć, warto jest żyć nie tylko dla siebie.

*

Krzysztof Frączak – uczeń Dawid Stańczyk

Najważniejsze są uczciwość, odpowiedzialność i miłość do Ojczyzny. Patriotyzm wyraża się nie tylko w słowach, ale przede wszystkim w codziennych postawach – trosce o rodzinę, szacunku dla innych oraz gotowości do działania dla dobra wspólnego. Młodzi ludzie powinni dbać o jedność społeczeństwa, ponieważ podziały osłabiają państwo. Warto również pamiętać o historii i wyciągać z niej wnioski. Chciałbym podkreślić, jak ważną rolę w tamtym czasie odgrywały wiara i religia. To właśnie wiara w Boga dawała wielu internowanym siłę do przetrwania trudnych chwil, nadzieję oraz odwagę, by pozostać wiernym swoim przekonaniom.

*

Jan Hałas – uczeń Szymon Zgiet

Najbardziej boli mnie, że młodzież jest mniej patriotyczna. Uważam, że powinna poznać historię tamtych czasów dla dobra kraju – Polski. Mieć więcej szacunku dla hymnu, flagi, godła. Szacunku dla siebie i innych ludzi. Być dumnym, że jest się Polakiem. Wtedy i inne narody będą nas szanować. My musieliśmy coś poświęcić, trzeba było posiedzieć, pocierpieć i chciałbym, żeby to nie zostało zapomniane dla naszego wspólnego dobra, dla dobra naszej ojczyzny. Walczyliśmy o wolność, lepszy byt, żebyśmy mogli uczyć się i mieszkać, gdzie kto chce, zwiedzać świat, poznawać innych ludzi i kultury. Polacy powinni szanować swój kraj i samych siebie, inaczej nikt nas nie będzie szanował i poważał.

*

Barbara Hejcz – uczeń Oliver Szejder

Młodzi ludzie powinni znać swoją tożsamość jako Polaków, poznawać historię Polski i pamiętać o osobach, które ją tworzyły często poświęcając życie dla wolności ojczyzny. Warto czerpać wzór z takich postaci. Ich postawa – odwaga, dobroć i gotowość do pomocy drugiemu człowiekowi – pozostaje aktualna również dziś. Najważniejsze jest poszukiwanie i pielęgnowanie własnych wartości, posiadanie odwagi do wyrażania swojego zdania oraz szacunek dla poglądów innych ludzi. Wolność nie jest dana raz na zawsze i wymaga odpowiedzialności każdego pokolenia. Dlatego warto znać historię, wyciągać z niej wnioski i kierować się w życiu uczciwością oraz sumieniem. Każde pokolenie ma własne wyzwania, ale niezależnie od czasów, najważniejsze jest pozostanie wiernym swoim wartościom, odwaga cywilna oraz odpowiedzialność za drugiego człowieka. Znajomość historii pomaga lepiej zrozumieć współczesność i świadomie korzystać z wolności.

*

Andrzej Kajut – uczennica Kornelia Leniart

Warto być uczciwym. Nie warto rezygnować ze swoich przekonań, jeśli są mądre. Dokonywać wyborów w oparciu o prawo moralne.

*

Mirosław Kamiński – uczennica Wiktoria Martuszevska

Staram się tam, gdzie mam taką możliwość, mówić otwarcie i przekazywać młodym to wszystko, z czym się zetknąłem i czego doświadczyłem wierząc, że będzie to wykorzystane i zachowane. Wraz z przesiłaniem, że należy ciągle wracać do naszych korzeni jako państwa i narodu oraz naszej historii. Musimy przypominać o podstawowych wartościach, bo żyjąc w wolności traktowanej jako rzeczy normalnej, nie zawsze docenia się to, że wolność nie jest dana nam raz na zawsze.

*

Andrzej Łatacz – uczennica Zofia Baranowska

Bardzo bym chciał, żeby młodzi wierzyli w coś i byli patriotami. Tak jak Inka powiedziała: "być w porządku", to najistotniejsze. Pamiętaj, Solidarność jest najważniejsza. Wtedy człowiek jest dobry i uczciwy. Jestem wzruszony tym wywiadem i spotkaniem, za co dziękuję. Cieszę się, że mogę nieść pewne przesłanie młodemu pokoleniu.

*

Jacek Merkel – uczeń Filip Świder

Mimo trudności, zagrożeń, utraty pracy i wielu osobistych kosztów uważam się za szczęśliwca. Nie każdemu trafia się możliwość uczestniczenia w wydarzeniach, które mają tak wielkie znaczenie dla historii mojej Ojczyzny. Młodemu pokoleniu chciałbym powiedzieć przede wszystkim, że wolność nie ma ceny i nie jest dana raz na zawsze. Sama nie przychodzi i sama się nie utrzymuje. Wymaga stałej uwagi, odpowiedzialności, czujności i gotowości do ponoszenia kosztów. Wolność można bardzo łatwo utracić, natomiast jej odzyskanie bywa trudne, długotrwałe i bolesne. Jeżeli człowiek chce być wolny, powinien rozumieć i cenić jej wartość, dbać o nią i nie liczyć na to, że samo się zrobi, że ktoś zrobi za niego.

*

Eugeniusz Możejewski – uczennica Aleksandra Krakowska

Na zakończenie rozmowy Eugeniusz Możejewski zwrócił się do młodego pokolenia. Zachęcał, aby doceniać wolność, możliwość swobodnego podróżowania, nauki i wyrażania własnych poglądów. Jednocześnie nie ukrywał rozczarowania współczesną Polską. Powiedział, że nie o taką Polskę walczyli działacze „Solidarności”. Marzyli o państwie uczciwym, opartym na prawdzie, odpowiedzialności i szacunku dla obywatela. Mimo tego nie żałuje swojej drogi.

*

Andrzej Musielak – uczennica Milena Wandtke

Co powinno być przesłaniem dla młodego pokolenia? Jest to bardzo trudne pytanie, ale w odpowiedzi na to pytanie nawiążę do słów historyka ocalałego z Auschwitz – Mariana Turskiego, który mówi o 11 przykazaniu: „Nie bądź obojętny”. Uważam, że przesłanie powinno być takie, że bierność wobec krzywdzenia innych ludzi, wobec kłamstwa albo dyskryminacja jakiegokolwiek grup, nie powinna nam być obojętna.

*

Jan Niedźwiecki – uczennica Maja Majewska

Młodzi ludzie muszą zrozumieć, że stan wojenny był brutalną próbą całkowitego zastraszenia polskiego społeczeństwa i siłowego zatrzymania głębokich zmian patriotycznych. Kluczową rolę ostoji wolności odegrał wtedy Kościół katolicki. Święty Jan Paweł II swoim życiem i nauczaniem wyraźnie pokazał całemu światu, że Polska da radę. Moje najważniejsze przesłanie dla młodego pokolenia brzmi: Polska musi być krajem samodzielnym i w pełni niepodległym. Apeluję do młodych: musicie dużo czytać, samodzielnie i głęboko myśleć, nieustannie się uczyć, i – co najważniejsze – wyciągać z historii w pełni samodzielne, mądre wnioski.

*

Ludwik Prądyński – uczeń Maksymilian Łangowski

Był to ciężki czas, ale Polska musiała być wolna. Chciałem poświęcić się dla Ojczyzny. Trzeba było walczyć za Polskę, odzyskanie wolności dało satysfakcję. A trzeba szukać prawdy, zawsze przemyśleć różne podawane informacje, nie słuchać głupot. Dążyć do tego, by być podmiotem i używać swojego rozumu, którego nikt nam nie odbierze. Kaszubi, a też nim się czuję, to ludzie twardzi, patrioci przywiązani do niepodległości. Kaszubskość to dążenie do wolności i niepodległości.

*

Romuald Plewa – uczennica Oliwia Rzechtalska

Uważam, że młodzi ludzie powinni interesować się historią swojego kraju i rozumieć, jak wiele wysiłku kosztowało odzyskanie wolności oraz praw obywatelskich. Warto uczestniczyć w życiu społecznym, samodzielnie analizować wydarzenia i wyciągać własne wnioski. Każde pokolenie staje przed własnymi wyzwaniem. Dlatego ważne jest, aby pamiętać o doświadczeniach przeszłości i odpowiedzialnie korzystać z wolności, którą wywalczyły wcześniejsze generacje. Mam nadzieję, że Polska będzie nadal rozwijać się w sposób zapewniający obywatelom godne życie i możliwość realizowania swoich planów. Wierzę, że przyszłe pokolenia będą potrafiły mądrze korzystać z wolności i budować kraj oparty na odpowiedzialności, solidarności oraz wzajemnym szacunku.

*

Jarosław Rypniewski – uczeń Igor Niedbała

Chciałbym zaapelować do młodych ludzi. Nas już niedługo nie będzie. Dobrze byłoby, żeby ktoś przejął te ideały i pamięć o nas, o tym, co robiliśmy i co przeżyliśmy, i w dalszym ciągu o nie dbał oraz je kontynuował. Kształtuje się pewna wizja internowania, sierpnia 1980 roku i całego ruchu, który później powstał. Nie zawsze jest ona jednak prawdziwa i klarowna, ponieważ z reguły pyta się o tamte czasy ludzi, którzy dzisiaj są na świeczniku. Tymczasem cały ten zryw tworzyli przede wszystkim zwykli ludzie. Bardzo często są oni dzisiaj pozbawieni głosu. Nikt nie pyta ich o wspomnienia ani o to, co wtedy myśleli.

*

Roman Siuda – uczennica Paulina Kwiatkowska

Historia to dziedzictwo, a demokracja nie jest dana raz na zawsze. Trzeba młodym uświadamiać o co walczyliśmy, dlaczego musieliśmy walczyć i co było dla nas ważne. Tym bardziej, że w naszych spotkaniach uczestniczy coraz mniej osób... Jest nas coraz mniej. A walczyliśmy o to, żeby móc ujrzeć świat...

*



Stanisław Składanowski – uczennica Marta Werochowska

Moje przesłanie? Hmm... Młodzi, uczcie się języków i historii o własnym państwie i narodzie, byćcie mieli wiedzę i nie popełniali błędów swoich starszych poprzedników i rządzących, wszak to jaka będzie wasza przyszłość kiedyś, zależeć będzie w dużej mierze od Was. Dzisiaj nie dajcie się ogotować tendencyjnym mediom, politykom i tzw. portalom społecznościowym. Starajcie się myśleć pozytywnie i dociekać prawdy wszelkimi dostępnymi sposobami. Miejcie otwarte umysły, interesujcie się tym co ważne i kierujcie się dobrymi wartościami w życiu, bo jak mówi pewna maksyma: czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci. Jeśli będziecie mieć na uwadze powyższe przesłanie, to możecie być spokojni o przyszłość Waszą i Polski, w której żyjemy. Jeszcze Polska nie zginęła i nie zginie, póki my żyjemy.

*

Jan Skiba – uczennica Sara Stelmaszyk

Wydaje mi się, że najważniejszym przesłaniem dla młodego pokolenia są wiara, nadzieja i miłość. Ważne jest, aby być patriotą i czuć się Polakiem, bo Europejczykami byliśmy przecież od zawsze, od zarania naszej państwowości. Mamy swój język, swoją narodowość konstytucję oraz flagę. I rzeczą kluczową jest, aby zachować te wartości dla następnych pokoleń. Trzeba być wiernym i zawierzyć się Panu Bogu, a także nie bać się i nie wstydić się bycia Polakiem. Mamy ostatnio coraz więcej ataków ze strony innych państw. Dlatego należy chronić prawdę historyczną, reagować na próby jej zakłamywania i bronić dobrego imienia polskich ofiar. My, Polacy, jesteśmy narodem dumnym ze swojej historii, o dobrym sercu, pomocnym, wychowanym na walce naszych przodków w obronie dobra, szacunku i miłości do wszystkich.

*

Franciszek Szyca – uczeń Zofia Bławat

Trzeba być dumnym ze swojej ojczyzny, być patriotą i nie poddawać się. Warto mieć własne zdanie, być uczciwym i odpowiedzialnym oraz pamiętać o historii naszego kraju.

*

Wojciech Troszczyłow – uczeń Ignacy Stenzel

Mój przekaz dla młodych to głównie pamięć o miłości do ojczyzny. Niejednokrotnie w tym trudnym czasie miałem propozycję wyjazdu do Kanady lub Australii. Zostałem jednak, ponieważ jako Polak chciałem budować państwo polskie, a nie Kanadę czy Australię. Ważnym zdaniem, które chcę przywołać są słowa Romana Dmowskiego: „Niektórzy nienawidzą Rosji bardziej, niż kochają Polskę”. Według mnie ważne jest, by młodzi pamiętali, że tu jest ich miejsce, tu są ich korzenie i tu w Polsce winni trwać i żyć.

*

Roman Urbański – Anna Majchrzak

Wywiad z Panem Romanem uważam za prawdziwą lekcję historii, opowiadał tak interesująco, że aż się chciało słuchać a te wydarzenia opisywał tak szczegółowo jakby było wczoraj. Uważam Pana Romana za prawdziwego Polaka i patriotę, bardzo kochającego ojczyznę, wzór do naśladowania dla nas wszystkich. Na długo zapamiętam tą wizytę, bo warto brać przykład z takich ludzi.

*

Tadeusz Urbaniak – uczeń Oliwier Bober

Ojczyznę kochać i szanować, nie deptać flagi, nie pluć na godło, czy to co powiedział prezydent Karol Nawrocki „Po pierwsze Polska, po pierwsze Polacy”. Gdyby moi rodzice nie wychowywali mnie na takich wartościach, nie trafiłbym do tego więzienia. I pomimo tego, że mam pewien dyskomfort z tym co teraz się dzieje i właściwie dużo rzeczy trzeba robić od początku, to robiłbym to samo. Właściwie to całe wychowanie w patriotyzmie szło już od dziadków. Nawet raz dostałem w głowę jeszcze jako dość młoda osoba od dziadka za obrażenie polskich piłkarzy w trakcie meczu piłki nożnej.

*

Janusz Walentynowicz – uczeń Kacper Pepliński

Przesłaniem do młodego pokolenia powinna być przede wszystkim tożsamość, kod kulturowy, tradycja. Szacunek dla barw narodowych, szacunek dla drugiego człowieka. Trzeba pamiętać, skąd jesteśmy, kim jesteśmy. Młodzież powinna być wychowywana w duchu patriotycznym, w duchu tradycji. Młodzież powinna pamiętać, że tę wolność i niepodległość trudno było odzyskać. A tak łatwo ją utracić.

*

Jan Wyrowiński – uczennica Magdalena Smentek

Warto trzymać się zasady: „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem”, czyli „cokolwiek robisz, czynń rozważnie i patrz końca”. „Solidarność” robiła to wszystko rozważnie i patrzyła końca. Mamy teraz taki czas, że to, co my teraz robimy, to za to odpowiadamy. Polska jest w naszych rękach, tak miało być, a że te ręce niekiedy nie są do końca odpowiedzialne, to już jest całkowicie nasza wina. Dodam jeszcze, że akurat ta moja kaszubsko-pomorska „stegna” prowadziła do wolnej Polski. To było za sprawą również tego, że urodziłem się w Brusach, że wychowałem się w Brusach, że tutaj odebrałem takie porządne, pomorskie i osadzone w takim głębokim katolicyzmie wykształcenie, uformowanie. I jak na to patrzę z perspektywy czasu, to te Brusy i to, że jestem właśnie z matki i z ojca Kaszubą, też było niezwykle ważne w formowaniu mojej osobowości i jakoś miały wpływ na to wszystko.

*

Dodatkowo fragment wywiadu ucznia Igora Niedbały z ks. dr. **Marianem Miotkiem** – obecnym proboszczem Kościoła pw. Św. Józefa Rzemieślnika w Gniewinie o upamiętnieniu internowanych w Strzebielinku:

Msze Święte odprawiane za Ojczyznę i w intencji byłych internowanych przyciągały coraz większą grupę osób. Wspólnie zaczęliśmy realizować różne pomysły. W 2014 roku odbył się międzynarodowy zjazd byłych internowanych. W tym spotkaniu uczestniczyło około 200 osób. Była to duża uroczystość i jedno z najważniejszych wydarzeń związanych z pamięcią o Strzebielinku od czasów internowania. W porozumieniu z byłymi internowanymi przygotowano również tablicę pamiątkową. Na murze przed terenem dawnego obozu znajduje się dziś piękna tablica z 2014 roku, na której umieszczono imiona i nazwiska wszystkich 501 osób internowanych w Strzebielinku.

opr. **Wojciech Książek** –

Fundacja „Solidarni Dzieciom i Seniorom” i Fundusz Stypendialny NSZZ „Solidarność”

Gdańsk, sierpień 2026 r.